

VOPAC nou

ORGAN AL

In acest număr:

„Magic” în acțiune

GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

**Cel mai vechi
„motor”
din lume**

**Ultimul twist
al lui Tethys**

**O dramă
și o îmbrățișare
care ucid...
Timpul**

Introspecție

44

ANUL XXV
(1285)
31 OCTOMBRIE 1969

**Cu „Moskvici”
pe Elbrus**

**Misterul morții
lui Napoleon**

**Secretul fericirii
conjugale**

calitatea actualit.
cea actualitatea acu
actualitatea actualitatea
litatea actualitatea actual
actualitatea actualitatea
calitatea actualitatea actualit
actualitatea actualitatea
calitatea actualitatea actualit

AUTOMOBILE

**Cu „Moskvici”
pe Elbrus**

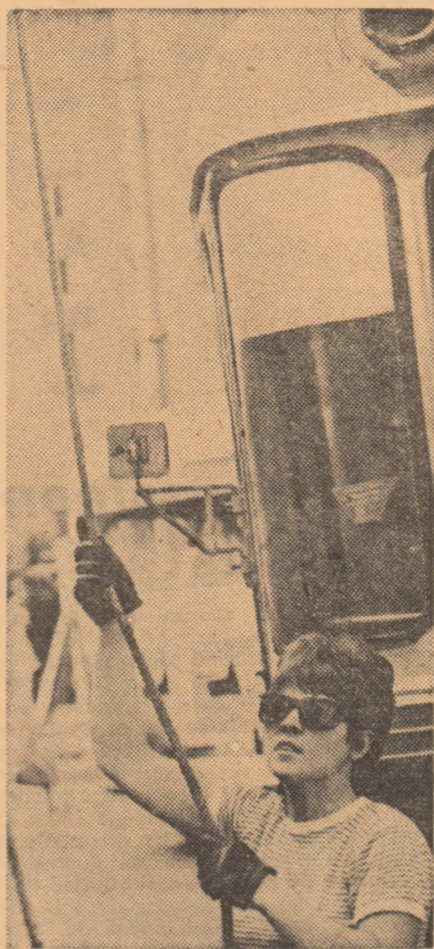
Michael Hemberg, un colaborator al revistei suedeze „Lumea tehnicii”, a primit din partea redacției sale următoarea misiune: să ia loc la volanul unui „Moskvici” și să verifice limitele de rezistență ale mașinii pe drumuri proaste. După ce a străbătut 1240 de kilometri în condiții foarte greu de suportat pentru șofer, dar mai ales pentru mașină, Hemberg, cu desăvârșire extenuat, a refuzat să mai continue probele. Dar cu automobilul ce s-a întâmplat? vă veți întreba poate. Ei bine, la capătul cursei mașina era la fel de „vivoaie” ca și la începutul ei. După această aventură, ziaristul suedez a scris în reportajul său despre „Moskvici”: „Nu există multe mașini capabile să treacă cu bine un asemenea examen!”

Intr-adevăr, excepționala rezistență a mașinii i-a făcut o bună reclamă în multe țări. În clipa de față ea poate fi întâlnită pe șoselele a 70 de țări de pe toate continentele. Și nu numai pe șosele, ci și pe drumuri greu accesibile din regiuni păduroase și mlăștinoase, în tabere de geologi, în Pamir, ba chiar și pe Elbrus.

Uzina de automobile „Moskvici” își are sediul în capitala sovietică, pe bulevardul Volgograd. De pe conveierul ei principal coboară la fiecare 2,5 minute o mașină. Din primele zile de existență ale uzinei și pînă în clipa de față au coborât în total 1.250.000 de automobile. Peste puțin timp întreprinderea va începe să producă în serie un nou model: „Moskvici-412”. Proaspătul „Moskvici” va avea caroseria modificată, forme mai moderne și mai elegante, iar interiorul mai spațios. În cei 22 de ani de cînd uzina produce automobile în serie, acestea au suferit circa patruzeci de modificări — de la „Moskvici-401” cu motor de 23 c.p. pînă la „Moskvici-412” cu motorul de 75 c.p. care îl situează la nivelul unor mașini de cea mai bună calitate.

În același timp cu producția, uzina își modernizează și atelierele. Mai exact, își construiește un nou edificiu care, atunci cînd va intra în funcțiune, va spori capacitatea întreprinderii pînă la 200.000 de mașini pe an. De elaborarea laturii tehnologice a proiectului acestui complex se ocupă specialiști sovietici și reprezentanți ai firmei franceze „Renault”.

Li se întîmplă și șoferilor cu experiență
Foto: A.P.N.

GENERATOARE

**Hidrocentrale
post—restant**

Producția oricărei centrale electrice are o trăsătură specifică, anume nu poate fi depozitată, ci trebuie trimisă îndată la consum. Or, sînt situații cînd producția de moment nu este suficientă și ar fi necesare stocuri.

Cine nu știe, de pildă, cît de mult variază consumul de energie din timpul zilei și al nopții în U.R.S.S.? S-a calculat că numai televizoarele consumă o cantitate de curent egală cu producția a două Dneprogheș-uri. Așa apar în consumul de energie perioadele de vîrf cînd curentul produs se dovedește insuficient. Noaptea, în schimb, cînd în majoritatea caselor se sting luminile, cînd cele mai multe întreprinderi nu funcționează, iar transportul urban face și el pauză se observă, dimpotrivă, o scădere bruscă a consumului. Centralele nu au ce face cu curentul și lucrează în zadar.

Singura ieșire din această situație ar fi crearea de centrale hidroacumulatoare care consumă ele însele curent, cînd acesta este produs din belșug de alte centrale ale sistemului energetic la care sînt racordate, și încep să producă în perioadele de vîrf. Iată pe scurt pe ce principii ar urma să funcționeze acest tip de centrale. La fel cu hidrocentralele obișnuite, ele ar transforma forța apei în cădere în electricitate. Dar, spre deosebire de cele din urmă, hidroacumulatoarele nu ar avea nevoie de bazine de apă în amonte deoarece și-ar pompa singure apa din biefel aval cu ajutorul unor pompe puternice. Acesta ar fi momentul cînd ele ar deveni consumatoare de energie.

Un studiu multilateral al centralelor acumulate efectuat la Institutul unional de hidrotehnică urmărește să afle răspuns la întrebarea: ce amplasament este mai economic pentru noul tip de centrale? Intrucît centralele electrice „post—restant” sînt ele însele consumatoare de energie electrică e important să fie plasate acolo unde sistemul energetic înregistrează permanente surplusuri de curent. Centralele hidroacumulatoare sînt mai ales rentabile cînd în sistem predomină termocentralele. Conform calculelor făcute, o centrală hidroacumulatoare de un milion de kilowați bine plasată ar putea economisi într-un an — lucrînd numai circa trei ore pe zi și exclusiv pentru lichidarea suprasolicitațiilor la termocentrale — 80 de garnituri de tren cu

cărbune.

La același institut se mai studiază în clipa de față și o altă problemă importantă legată de noul tip de centrale. Dacă acestea ar funcționa cu turbine obișnuite, pentru trimiterea apei în biefel amonte ar fi necesare pompe foarte puternice. Acestea ar putea fi însă înlocuite, după părerea specialiștilor, cu agregate reversibile. Generatoarele acestora devin la nevoie motoare, iar turbinele pompe. O uzină din Leningrad a și început să construiască agregate reversibile.

**INDUSTRIE
ALIMENTARĂ**

**Pescuitul
cu... electricitate**

De cîțiva ani, statisticienii din întreprinderile de pescuit oceanic sînt nevoiți să raporteze o scădere constantă a „recoltei” aduse în zonele exploatare de Europa. De aceea nave europene pescuiesc astăzi în regiuni care, cu cîteva decenii în urmă, erau considerate „neinteresante”, din pricina distanței mult prea mari. Nu e vorba numai de coasta răsăriteană a Americii de Nord, ci și de sudul Atlanticului, pînă în vecinătatea Antarcticii. Totuși pescuitul trebuie continuat și acolo unde densitatea peștelui lasă de dorit.

În asemenea condiții, pentru a fi rentabilă, această ineficientă reclamă modificări radicale în planificarea ieșirilor, dirijarea flotelor și în metodele clasice de pescuit. Să vedem ce intenții există în legătură cu cele din urmă. Se știe de mai mult timp că peștii din eleștee sau lacuri pot fi atrași și chiar „amețiți” cu ajutorul unor cîmpuri electrice. Același mijloc poate obliga peștii să se îndrepte către un anumit punct, unde se exercită și o atracție asupra lor și unde sînt prinși cu ușurință. Dar, deși a fost introdusă de vreo 30 de ani, metoda electrică de pescuit și-a trecut probele numai în apele dulci. Evident, există o imensă diferență între aplicarea ei pe cîteva metri pătrați ai unui eleșteu ori pe nesfîrșita întindere a oceanului. De aceea se și experimentează acum instalații de anvergură.

În mod normal, 40—60 la sută din peștii aflați în „anticamera” năvodului fug. Pentru a-i împiedica să o facă ori pentru a-i dirija într-o anumită direcție, trebuie să se creeze un cîmp electric în apa sărată bună conducătoare de electricitate. Dar în cazul unui năvod obișnuit cu deschiderea de 5—7 m, această operație nu se poate face fără o energie electrică de cîteva mii de amperi. Un curent atît de puternic nu se obține, în condiții economice, la bordul unei nave decît sub formă de impulsuri. Piesa esențială a instalației este așadar un generator de impulsuri alimentat cu energia electrică provenită din rețeaua navei și acumulată în niște condensatori. Această energie se deplasează printr-un cablu pînă la electrozii fixați de năvoade, iar între electrozi se naște cîmpul electric dorit. Generatorul emite impulsuri de diverse frecvențe, după cum i se ordonă de la pupitrul aflat pe puntea de comandă. Un sistem de conexiuni de siguranță și de blocare fereste echipajul de orice pericol. Încercarea instalațiilor s-a soldat cu rezultate foarte încurajatoare: randamentul pescuitului a crescut cu 20—40 la sută.

PROBLEME ȘI SOLUȚII

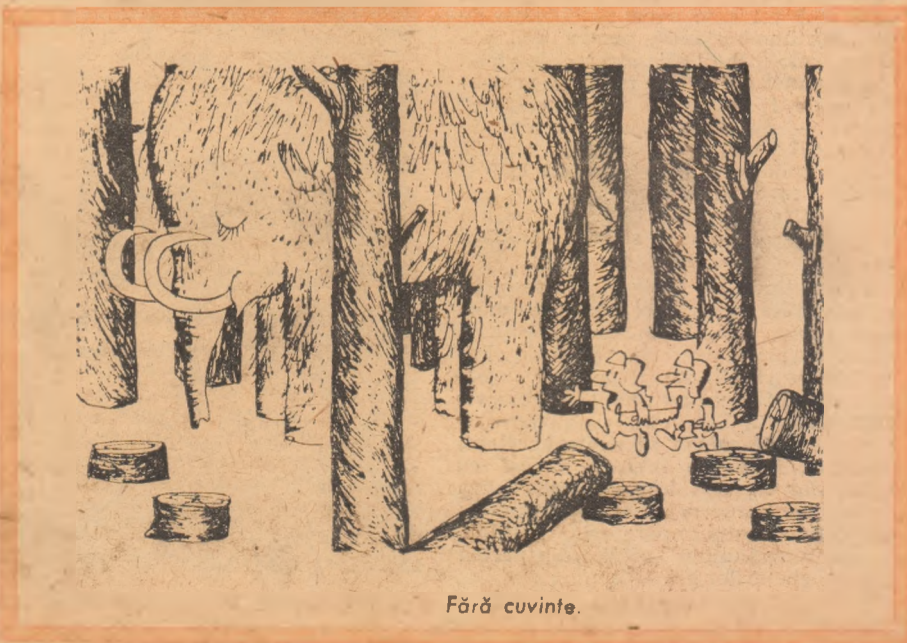
**Trofeele
vor continua
să abunde**

În ultimele decenii breasla vînătorilor a început să dea semne de îngrijorare: va mai putea fi practicat acest sport în epoca noastră marcată de ofensiva impetuoasă a industriei împotriva bogățiilor naturale de extinderea agriculturii, de împrejurarea că suprafețele acoperite de păduri devin din ce în ce mai rare? Problema s-a aflat și în atenția participanților la cel de al IX-lea Congres internațional de biologie al cărui lucrări s-au desfășurat recent la Moscova. Cei 750 de participanți din 34 de țări au ascultat 120 de rapoarte tratînd diferite aspecte ale temei principale a Congresului: „Metode de creștere a productivității biologice ale vînătorii”.

Dezvoltarea rapidă a industriei și agriculturii, pe de o parte, creșterea populației pe de altă parte ridică în fața specialiștilor o problemă dificilă, anume aflarea celor mai bune căi și metode pentru păstrarea și înmulțirea faunei destinate vînătorii. Soluționarea acestei probleme, devenită astăzi de interes internațional — s-a subliniat cu prilejul discuțiilor — nu este posibilă decît în cadrul unei strînse cooperări înterțări.

Specialiștii sovietici au sugerat ideea că vînătorii ar deveni extrem de prospere dacă ar fi extinse și asupra regiunilor în care au fost create condiții artificiale. Propunerea lor este susținută de realitatea că în unele țări din Europa unde 80 la sută din terenurile de vînătoare sînt în același timp terenuri de arătură, grădini de zarzavat sau pășuni, vînătorii sînt foarte productive. Oricît ar părea de curios, dar cea mai mare productivitate din acest punct de vedere o au țări cu populație densă cum sînt Cehoslovacia sau Danemarca, unde la suta de hectare au fost înregistrate peste o sută de potirnici și aproape 60 de iepuri suri! Participanții la Congres au admis principiul că vînătoria nu trebuie opusă agriculturii și economiei forestiere, ci asociată. Ceea ce în Uniunea Sovietică a și început să se facă, vînătoria nelimitîndu-se la anumite rezervații ca terenurile din jurul Moscovei, lacului Baikal, Caucazul de Nord, pădurile Bielovej etc.

În total, în Uniunea Sovietică sînt înregistrate 350 de specii de animale destinate vînătorii, 88 de rezervații pentru animale sălbatice, (cu circa 7 milioane de hectare) și 7500 terenuri de vînătoare. Bogăția în vînat de care se bucură U.R.S.S., abundența trofeelor, s-a subliniat la Congres, dovedește o dată mai mult că o economie a vînătorii planificată dar, în același timp, rațională, oferă importante posibilități pentru dezvoltarea acestui sport îndrăgit de multă lume atît pentru scopul în sine, cît și pentru bucuria de a se afla în mijlocul naturii.

Fără cuvinte.

CANCER, ULCER SAU OTRAVĂ?

Misterul morții lui Napoleon

Printre multe denumiri pe care a acceptat să le poarte, (e adevărat, fără să fie întrebant), anul 1969 va rămâne și cu aceea de „Anul Napoleon”. Ecourile bicentenarului nașterii uneia din cele mai controversate personalități ale Istoriei nu s-au stins, de altfel, nici după festivitățile comemorative din vara aceasta.

La miile de tomuri adunate de-a lungul vremii — apologetice sau denigratoare, fulminante sau ditirambice la adresa celui în care Chateaubriand vedea reintruchiparea lui Iuliu Cezar și Alexandru Macedon, s-au adăugat acum noi volume masive, iar altele se află sub tipar. Căci epopeea napoleoniană și eroul ei oferă istoricilor și exegeților de astăzi un câmp nu mai puțin larg de interpretări diametral opuse.

Ne distanțăm totuși de comentariile pătimașe din trecutul mai îndepărtat. Cu un veac în urmă — la primul centenar — Emile Zola nu-și putea stăpîni minia, scriind în ziarul „Tribune” : „Nu pe cei vii, ci pe morți ar fi trebuit să-i convoace autoritățile la centenarul lui Napoleon. Ar fi trebuit să strigăm apelul în cele patru colțuri ale Europei, în Italia, în Spania, în Austria, în Rusia. S-ar fi ridicat multimele de pe toate cîmpurile de luptă. Ah! ce frumoasă sărbătoare ar mai fi, sărbătoarea unui popor de strangulați. Parisul ar fi prea strîmt... O națiune de morți ar aclama prin toate rînille sale pe eroul care a minat-o la abator...”

Istoricii de astăzi au o perspectivă mai clară de înțelegere a realităților, iar în concepția oficială Napoleon I rămîne, pe lângă un geniu militar cu totul excepțional, creatorul statului modern francez.

„Ce roman e viața mea!” a exclamat printre altele alte mărturisiri și judecăți prizonierul de pe îndepărtata insulă din Atlantic în fața confidentului său Las Cases, redactorul faimosului „Memorial de la Sfînta Elena”. Această carte a inspirat nu numai scriitorii de toate mărimile, ci și „creatorii din cele mai diferite domenii ale artelor plastice și muzicii. Epoca noastră l-a confiscat pentru cinematografie. Mai există oare un alt erou de scenarii căruia să i se fi consacrat peste 100 de filme? Și totuși, subiectul e departe de a fi epuizat...”

● O enigmă a istoriei

În orice caz acum, la un secol și jumătate de la moartea proscrisului pare a fi elucidată, în sfîrșit, una din enigmaticele de care nu duce lipsă istoria: adevărata cauză a morții lui Napoleon.

Locul ales de învingători pentru a-l izola definitiv pe prizonierul lor nu putea fi mai ideal. Nici astăzi, după 150 de ani, Sfînta Elena nu se deosebește mult de insula stîncoasă, pierdută undeva în sudul Atlanticului, așa cum a descoperit-o în zorii zilei de 15 octombrie 1815 cel care avea să debarce de pe „Northumberland”, pentru a-și petrece acolo ultimii săi șase ani de viață.

Din punct de vedere medical, perioada poate fi împărțită în patru faze: prima — din octombrie 1815 pînă în iunie 1817; a doua — pînă în noiembrie 1819, a treia pînă în septembrie 1820 și ultima, care se sfîrșește cu moartea surghiunitului în mai 1821. Fiecare din ele marchează o altă stare a sănătății sale.

Acomodîndu-se desigur foarte greu cu condițiile de viață ce i le putea oferi noua-i reședință, Napoleon n-a suferit totuși, în prima perioadă, decît de câteva banale răceli, dureri de gît și ușoare tulburări digestive. La 13 decembrie 1816, baronul Stürmer scria guvernului austriac: „Napoleon se simte excelent, mîncînd mult, se îngrașă văzînd cu ochii, dar nu mai iese din casă”. Era de fapt vorba de prizonieratul voluntar adoptat de fostul împărat ca protest împotriva vexațiunilor suferite din partea supraveghetorilor săi.

În iunie 1817 situația se schimbă. Prizonierul se plînge de dureri de cap,

oboseală, nevralgii repetate, inapetență și grețuri; în octombrie același an medicul englez O'Meara, care l-a consultat, vorbește de o durere surdă în partea dreaptă a cavității abdominale cu iradiere dorsală. Dar în noiembrie 1819 Napoleon pare complet restabilit. Reîncepe plimbările călare, se ocupă de grădinarie și în general dă impresia că e sănătos. Englezii sînt încîntați, deoarece o dispariție prematură a prizonierului lor ar fi dat naștere la tot felul de supoziții... Începînd din septembrie 1820, starea sănătății sale se înrăutățește însă brusc, înaintînd inexorabil spre catastrofa finală.

● Diagnoze controversate

Ce anume a produs înrăutățirea și curînd moartea? Timp de un secol și jumătate diagnoza asupra morții lui Napoleon a rămas controversată. Abia azi poate fi ea considerată ca rezolvată.

După datele autopsiei făcute de medicul său personal din ultima perioadă, dr. Antonmarchi, Napoleon ar fi sucumbat în urma unei afecțiuni organice a abdomenului. Examenul necroscopic făcut de doctorul Antonmarchi pomenește de un „ganglion canceros” și descrie o perforație a peretelui abdominal, cu un diametru de 7 milimetri, blocată de o aderență a lobului drept al ficatului. După 12 ani de la moartea lui Napoleon, chirurgul francez Craveilhier emitea ipoteza unui ulcer perforat.

La 11 ianuarie 1913, profesorul Arthur Keith, președintele Colegiului regal al chirurgilor britanici, a dat publicității rezultatul unui examen histo-

logic practicat asupra unui fragment de intestin descoperit printre alte piese anatomice la Muzeul „John Hunter” din Londra. Identificată ca a fi aparținut lui Napoleon, bucata de intestin examinată după aproape 100 de ani, a permis totuși expertului englez să afirme că Napoleon a murit din cauza... frigurilor de Malta al căror agent purtător ar fi fost niște capre aduse acolo din regiunea Mediteranei. Un alt medic englez, sir Frederic Eve va susține că leziunile de pe intestinul subțire al lui Napoleon au fost cauzate de o malarie cronică, boala fiind adusă la Sfînta Elena de unii dintre sclavii negri din Congo — parte din cei circa 1000 de sclavi care alcătuiau în exclusivitate populația insulei la începutul secolului trecut.

O a treia diagnoză emisă la scurt interval a vorbit de o dizenterie amebică provocatoare a unei crize hepatice, urmată de o perforare a stomacului și de peritonită. Fragmentul de intestin în cauză a fost văzut de o mare somitate franceză a timpului, profesorul Leriche, care a afirmat la rîndul său că piesa anatomică prezenta o perforare de natură dizenterică. Din păcate, faimoasa piesă — care nu se știe nici pînă astăzi pe ce temeii li era atribuită lui Napoleon — a dispărut definitiv o dată cu distrugerea Muzeului „John Hunter” în timpul unui bombardament nazist din 1941.

● Otrăvit cu arsenic?

O ipoteză care a produs senzație este cea, destul de nouă, a stomatologului suedez Sten Forshutvud, care afirmă că Napoleon a fost victima unei otrăviri cu arsenic. De unde a apărut bănuiala?

Analiza făcută în laboratoare din Anglia unor fire de păr despre care există certitudinea că au fost ale lui Napoleon a dus la descoperirea de urme de arsenic. După stomatologul suedez, devenit pentru circumstanță detectiv-ator, autorul otrăvirii ar fi fost un general francez, contele Charles de Montholon, care făcea parte din mica suită a exilatului, și care executase astfel ordinele directe de a-l ucide primate de la Curtea din Paris.

La prima vedere eșafodajul argu-

reportaj
reportaj reportaj
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

mentelor asupra otrăvirii, întărite de datele analizei de laborator, părea destul de solid. Dar și contra-argumentele nu sînt mai puțin convingătoare. Napoleon n-a prezentat niciodată semnele tipice ale unei intoxicații cronice cu arsenic. Dacă prezența arsenicului în părul lui Napoleon e un fapt indubitabil, acest fapt nu corespunde însă și unei încercări criminale de otrăvire. Specialistul francez Louis-Claude Vincent a dat cea mai plauzibilă explicație, analizînd apa de pe insula Sfînta Elena. Foarte pură datorită naturii vulcanice a solului, ea primește săruri metalice în contactul cu anumite recipiente.

Se știe că, în lipsă de alte distracții în sihăstria de la Longwood, Napoleon petrecea multe ore... în baie. Cada era de plumb, metal care conținea destule impurități arsenicale, deoarece pe atunci nu era posibilă o rafinare electrolitică a plumbului. În felul acesta, deși în corpul lui Napoleon pătrundeau săruri de arsenic cantitățile erau prea mici pentru a provoca o intoxicație, ba dimpotrivă, în astfel de doze arsenicul avea — după cum o confirmă și practica terapeutică — efecte favorabile, dovedite de perioada în care exilul se îngrășase.

Dacă ipoteza otrăvirii lente din înalt ordin n-a putut fi deci dovedită, în schimb s-au acumulat în ultimul timp argumente care pledează pentru cea mai verosimilă cauză a morții lui Napoleon: ulcerul gastric și urmările sale pînă la peritonita fatală. Desigur că la gravele consecințe ale ulcerului s-au adăugat terapia cu totul nepotrivită aplicată bolnavului și dieta de necrezut la care a fost supus.

Ulcerul gastric este clasificat astăzi în grupul maladiilor psihosomatice. Iar Napoleon, prin condițiile de tensiune psihofizică în care a trăit, îndeosebi în perioada finală de la Sfînta Elena, era un candidat sigur la o astfel de afecțiune gastrică pe bază psihosomatică. Concluzii de ultimă oră confirmă astfel o parte a deducțiilor lui Antonmarchi după primele date necroscopice și mai ales diagnosticul formulat de chirurgul Cruveilhier, după doisprezece ani de la moartea lui Napoleon.

Comparat adeseori de apologeti cu un Prometeu înlăntuit, Napoleon parcă a reeditat pe stîncoasa insulă oceanică cumplitul sfîrșit al eroului mitologic.

„Anul Napoleon” a prilejuit manifestările cele mai neașteptate și mai pitorești. În fotografia noastră: grenadierei ai Gărzii imperiale făcînd de pază pe țărmul Corsicei

INTERVIU

Doi soți la unison

Pentru interviul de față am fixat înțelegerea cu Stanislav Rostotki, regizorul filmului „Să trăim până luni” care a inaugurat Festivalul filmului sovietic, la hotelul Athenée Palace, gazda bucureșteană a cineastului. Tot acolo am găsit-o pe Nina Menșikova, interpreta rolului Svetlana Mihailovna din același film. Prozența ei era cit se poate de legitimă: sint soți. E un mariaj vechi, armonios; discrete gesturi de tandrețe, mici tachinări și mult umor trădează o prospețime a sentimentelor peste care parcă n-ar fi trecut anii și o carieră artistică de aproape două decenii.

Cu un gest galant Rostotki a dat înțelegere doamnei și stăpînei sale. În afară de curtoazie mai există și un motiv mai practic: dînsa era gata,

— „Actorul este un instrument sau un soldat. El ascultă”. Sinteți de acord cu această definiție dată de Godard?

— Spusă așa de categoric, nu. Un actor nu poate numai să asculte, să se supună. De altfel nici regizorilor nu le place să lucreze cu actori fără personalitate. Pe de altă parte, trebuie să recunoaștem că avem o tendință la comoditate, la a juca cum ne vine mai ușor. În „Barbarii” am făcut o experiență interesantă: special m-am supus regizorului, am acceptat soluțiile propuse de el cînd erau mai dificile decît ale mele. Și n-a ieșit de loc rău. E o problemă de relații foarte complexe și delicate.

— Ce roluri ați refuzat?
— Nu-mi plac rolurile care n-au adevărul lor, eroinele despre care nu

„Infernal, dar ce izbutește să facă!”

pe cînd el mai avea de rezolvat niște probleme vestimentare în vederea spectacolului de gală la care trebuiau să asiste.

— Nina Menșikova, cum ați devenit actriță?

— Pînă la terminarea școlii am vrut, pe rînd, să mă fac astronom, biolog, medic pediatru. Dar cînd eram în clasa a IX-a a venit un student de la teatru să se ocupe de cercul nostru de artă dramatică. Lucra cu atîta seriozitate încît mi-am spus: uite că și arta poate fi un lucru serios. Tînărul m-a sfătuit să mă fac actriță. M-am înscris la Institutul de teatru — pe cel de cinematografie îl disprețuiam, îmi spuneam că acolo se primesc numai fete frumoase și netalentate, iar eu mă consideram urîtă și talentată. Printr-un concurs de împrejurări am ajuns, însă, tot la Institutul de cinematografie pe care l-am absolvit la clasa lui Gherasimov. Totuși n-am trădat scena, joc la Teatrul actorului de film, chiar acum am un rol foarte bun în „Barbarii” de Gorki.

te poți lămuri ce vor, ce rost au pe lume.

— Vă place să mergeți la cinema?

Rostotki (care între timp se pusese la punct): — Adoră. În sală își pierde simțul profesional și devine o spectatoare ca oricare alta.

— De ce o folosiți așa de puțin pe soția dvs? Dacă nu mă înșel, n-a jucat decît într-un singur film de-al dv. „Să trăim pînă luni”.

— Știu că e talentată și asta mi-a june. De fapt ar fi putut să joace în două filme — scenariul „Casei de la răscruce” a fost scris special pentru ea — dar a refuzat rolul.

N.M.: — Îl depășisem ca vîrstă.

S.R.: — Și a propus-o pe Larisa Lujina, a insistat, s-a bătut pentru ea.

— Care-i momentul cel mai dificil din turnarea unui film?

N.M. (zîmbind): — Alegerea distribuției.

S.R. (serios): — Momentul cel mai dificil e găsirea scenariului. După ce-l găsești, cel mai greu e să-l filmezi. Apoi să montezi materialul. Apoi, cînd filmul e gata, cel mai dificil e să-l distribuie. Totul e greu și totuși totul începe cu scenariul. Ca și în viață, perioada cea mai grea e cînd cauți și aparent nu faci nimic.

— Cînd începeți să lucrați la un film vă gîndiți la public?

— Nu. Îmi spun că dacă pe mine mă emoționează ceva, că doar și eu sînt public, nici pe el nu-l va lăsa indiferent. S-ar putea să mă mai înșel uneori, dar cred cu toată convingerea că ceva care nu mă interesează pe

mine, nu poate interesa nici publicul.

— În patru dintre filmele dvs. rolul principal l-a jucat Viaceslav Tihonov. De ce vă place să lucrați cu el?

— Îmi place să lucrez cu el nu fiindcă ar fi simplu, ci dimpotrivă, uneori ajungem aproape să ne batem. Dar de aceea e și interesant, are o personalitate extraordinară.

N.M. — E infernal, dar ce reușește să facă!

S.R. — Îmi place să-i dărim mereu genul și să-i găsească altul. Îl cunosc de mult, încă din Institut, și-l consideram un actor pe nedrept puțin folosit și nedescoperit. Era mereu același june prim frumos de pica, cu trăsături aristocratice. Cînd am vrut să-l fac colhoznic în „S-a întimplat la Penkov”, toți mi-au sărit în cap: ce colhoznic o să iasă din aristocratul ăsta? (De fapt e băiat de muncitori) „S-a întimplat la Penkov” a marcat o cotitură în cariera lui. Ceva asemănător s-a petrecut și cu ultimul film, „Să trăim pînă luni”. După „Război și pace”, după ce a purtat cinci ani uniforma lui Bolkonski și interpretarea a fost primită cu anumite rezerve, Tihonov a trecut printr-o criză dureroasă. A vrut chiar să se lase de cinema. A trebuit să insist mult ca să accepte să-l joace pe Iliia Melnikov. Și mă bucur că a fost un mare succes de public și de critică.

— Actorul vi l-ați găsit. De ce nu sînteți fidel și cu actrițele?

N.M.: — Nu i-aș da voie eu.

S.R.: — În schimb îi sînt fidel ei.

Cu actrițele e mai complicat. Svetlana Drujinina, după „S-a întimplat la Penkov”, a izbutit să devină scriitoare, să absolva facultatea de regie a Institutului de cinematografie și să facă doi copii. Nu i-a mai rămas timp și pentru mine. Larisa Lujina joacă mai mult în Germania. I s-a decernat Premiul de Stat al R.D. Germane, iar recent și titlul de artistă emerită. Jana Brejchova, cu care aș lucra cu plăcere, e și ea foarte solicitată.

— Într-adevăr, nu-i nimic de făcut. Copii aveți?

— Un băiat.

— Și ați vrea să vă continue cariera?

Amîndoi într-un glas: — Nu!

Iulia Scutaru

Reflector

• Celebra Liz Taylor a căpătat un rol cu totul neobișnuit: în filmul „Henric al VIII-lea”, în care nu mai puțin celebrul ei soț Richard Burton este protagonist, ea apare ca simplă figurantă, numai ca să poată fi alături de rege. Inutil să mai spunem că Liz e cea mai scumpă figurantă din cîte a avut cinematograful.

• Sir Laurence Olivier turnează „Trei surori” după Cehov, în dublă calitate: de regizor și de interpret al rolului Cebutikin. Colonelul Verșinin va fi Alan Bates, iar Mașa — Joan Plowright, care în viața de toate vîile e doamna Olivier.

• „Tristan” la Toledo. Autor — Luis Bunuel, care a solicitat-o pe Catherine Deneuve pentru principalul rol feminin din această ecranizare a romanului cu același titlu al lui Benito Perez Galdos, un clasic al literaturii spaniole.

• Trei vedete ale ecranului american: Paul Newman, Sidney Poitiers și Barbra Streisand au înființat o companie cinematografică. Ei au anunțat că vor rezolva singuri toate problemele legate de procesul de turnare și distribuire a filmelor lor. O condiție de bază pe care au fixat-o e ca fiecare din ei să joace în cel puțin trei din filmele pe care le produc.

(Din „Sovetskaia kultura”)

PORTRET

Sfirșitul unei campioane

În noaptea de 11 spre 12 octombrie, pe aeroportul Fornebu de lângă Oslo, ateriza un avion special care părăsise cu o oră mai înainte Parisul. La bordul său se afla trupul neînsuflețit al uneia dintre cele mai celebre personalități ale sportului din prima jumătate a secolului nostru: Sonja Henie.

Supranumită „regina gheții”, Sonya Henie s-a născut, la 8 aprilie 1912, în capitala Norvegiei, unde avea să dobindească — la numai cînsprezece ani — titlul de campioană mondială la patinaj artistic. Un primat pe care l-a păstrat vreme de nouă ani și pe care l-a părăsit din proprie inițiativă. În acest interval ea a fost de trei ori campioană olimpică, ieșind învingătoare în cadrul întrecerilor din 1928, 1932 și 1936.

În 1937, cînd a abandonat sportul amator și a trecut la profesionism, Sonya Henie nu găsise încă o rivală capabilă să o depășească în măiestrie. În același an, Hollywood-ul a solicitat-o pentru primul ei film, „Una dintr-un milion”.

Stabilindu-se temporar în Statele Unite, „regina gheții” a avut parte de bucurii și necazuri croite pe talia celebrității sale. Socotită printre primele zece vedete ale Hollywoodului, veniturile ei se ridicau la aproape jumătate de milion de dolari anual. În schimb, pe planul vieții personale destinul s-a arătat mult mai puțin clement: cele trei căsătorii contractate în Statele Unite s-au soldat cu tot atîtea eșecuri și marea dorință a Sonjei — un copil — a rămas neîmplinită.

Înapoiată în Europa și recăsătorită cu un compatriot, Niels Onstad, poplăra campioană și vedetă de cinema s-a consacrat unei pasiuni care, încă din adolescență, rivaliza cu fascinația pa-

Una din ultimele fotografii

tinelor. Dotată cu un gust excelent și cu o remarcabilă cultură de specialitate Sonya Henie a acumulat o importantă colecție de tablouri, gravuri, desene și sculpturi, creații ale unor mari artiști de odinioară sau contemporani. Pentru a avea o imagine despre valoarea tezaurului astfel acumulat e suficient să menționăm că, prezentate la Edinburgh în 1962, o sută de piese din această colecție au fost asigurate pentru impunătoarea sumă de un milion de lire sterline.

Sonya Henie n-a fost însă un harpagon al bucuriilor estetice. Acum trei ani, ea a donat Norvegiei întreaga colecție, împreună cu 25 milioane de coroane pentru înființarea unui muzeu în mica localitate Novikikoden de lângă Oslo. Răpusă de o neiertătoare leucemie „regina gheții” lasă astfel nu numai amintirea unei sportive fără seamăn, ci și moștenirea unei generoase iubitoare de frumos.

B. Sorokin

arta
ca arta arta a.
arta arta arta a.
arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta ar
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta art
arta arta arta arta arta ;

Fără cuvinte

tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tel

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnic

tehnica tehnica tehnica te

desprins actualele continente. Ce fenomene au dus însă la formarea celor mai înalte masive muntoase pe locurile altădată acoperite de apele presupusului ocean Tethys? Pe fundul Oceanului Indian au fost descoperite recent fisuri adinci care ar putea explica deplasarea Indiei, după fărâmițarea Gondwanei și înaintarea elementelor ei componente spre nord. Pătrunzind în partea centrală a oceanului, acest bloc de uscat s-a ciocnit de partea sudică a Lavrasiei și din confruntarea lor s-a înălțat masivul Himalaia. Printr-un fenomen similar a trecut și blocul continental al peninsulei Arabia, care a format munții din vestul actualei Indii. Un fenomen mai complicat s-a petrecut însă cu cele două serii de masive muntoase care mărginesc sudul Europei și nordul Africii. Pentru a explica conturul sinuos al acestor masive, apărute în zona apuseană a fostului ocean Tethys, cercetătorii presupun că blocul continental al Africii nu s-a mulțumit să se deplaseze spre Europa în direcția nord, „sugrumind” oceanul, ci a executat și mișcări în zig-zag spre vest, urmind o traiectorie capricioasă pe o distanță de peste 5 000 de km. Acest twist al oceanului Tethys, cum a numit geologul Van Hilten înaintarea Africii spre Europa, a deplasat mult puncte altădată simetrice de pe țărmurile oceanului. Actualul oraș nord-african Tanger, de pildă, care în momentul de față e situat în dreptul Gibraltarului și pe același meridian cu Cornwall-ul (sud-vestul Angliei), s-ar fi aflat, după această ipoteză, la est de Moscova, undeva între mările Neagră și Caspică.

Imperiul lui Tethys se întindea între cele două blocuri continentale

Ultimul „twist” al lui Tethys ar fi avut loc, după partizanii ipotezelor, în era mezozoică. Din oceanul de altădată a supraviețuit numai o relievă mai importantă, Marea Mediterană. Aceiași cercetători afirmă totuși că mai rămân încă multe de dovedit în argumentația geografică, petrologică și structurală pro și contra existenței oceanului Tethys.

NAVIGAȚIE

Cel mai vechi „motor” din lume

De obicei, ne simțim îndemnați să considerăm istoria navigației ca o istorie a marinei cu vele, căreia apoi i-a urmat triumful marinei cu aburi. În ce privește un alt mod de a naviga, bazat pe un alt mijloc de propulsie: motorul uman, el este de cele mai multe ori cu totul desconsiderat. Doi factori importanți vin însă să contribuie la modificarea acestei atitudini față de „marina cu brațe”: pe de o parte dezvoltarea cercetărilor etnologice, iar pe de alta interesul mereu crescând față de mări, oceane și navele care le strădează. În felul acesta, rolul jucat de motorul uman în cucerirea apelor începe să apară tot mai mult ca un rol de prim plan, devenind cunoscut unor cercuri din ce în ce mai largi. Între altele s-a stabilit că acest „motor” a fost folosit în toate modurile imaginabile (și continuă să fie folosit și în zilele noastre), că „marina cu brațe” a cunoscut o evoluție bine determinată, culminând cu realizări la fel de spectaculare ca cele ale rivalelor sale cu vele și aburi.

Primii oameni care s-au aventurat pe apele puțin adânci au folosit un trunchi de arbore ori un soi de plută, pe care le propulsau prin tracțiune de la mal sau prin mișcarea unei prăjini cu care împingeau proptind-o de fund. Mai târziu, prăjina a fost utilizată pe ambarcații lungi, înguste și joase — pirogile monoxile — pentru ca într-un stadiu următor, când omul împins de nevoi a început să se aventureze spre apele adânci, ea să fie înzestrată la una din extremități cu o suprafață plană. Așa a apărut prima vislă minuită la pupă. Ambarcațiile din Bangkok, sampanurile saigoneze sau gondolele venețiene oferă și astăzi un exemplu edificator al acestei evoluții. Dar inventarea vislei a cerut și crearea unei punți de manevră, de pe care să poată fi acționată, la prora și la pupa sau de jur împrejurul navei, precum și a unor puncte de sprijin — furcheții. Pe marile fluvii sud-asiatice, prezența bambusului a dat naștere unei tehnici ciudate. Tijele de bambus sint fixate de fiecare bord în așa fel încât să formeze un fel de punți exterioare. Vislașii pot acționa astfel nestinjenii, capacitatea ambarcației e folosită la maximum, iar flotabilitatea și stabilitatea sint asigurate prin originalele flotoare.

Stadiul următor mai poate fi întâlnit astăzi în Indonezia. La acest stadiu s-a ajuns datorită necesității unui transport mai rapid în apele adânci dintre insule: în acest caz funcțiunile de punte și de flotor sint disociate, bambusul este fixat pentru stabilitate mai jos decât puntea și la o oarecare distanță, formind astfel un balansier caracteristic. Condițiile favorabile oferite de labirintul apelor în care se află situat arhipelagul indonezian au dus la

o proliferare a tipurilor de nave, la o hipertrofie a „elementului motor”. Așa au apărut vasele cu echipaje de vislași amplasați pe patru sau mai multe rânduri de flotoare de fiecare bord, încit nu e greu de imaginat cât de mult a putut spori rapiditatea și maniabilitatea unei astfel de construcții navale. Calități atestate de altfel și de fama piraților malaezi din secolele trecute.

După spusele unor navigatori, vechea Chină oferea într-un timp, prin diversitatea construcțiilor navale, mai multe tipuri de nave decât toate celelalte țări luate la un loc, precum și o tehnică mult superioară de folosire a „motorului uman”. Visla adaptată la pupa sampanului și acționată prin rotație pentru a i se imprima mișcarea unei elici, reprezenta în același timp un instrument și un mijloc ingenios de navigație. Joncile, ambarcații comerciale de mari di-

Folosind prăjina, „motorul uman” dă cel mai bun randament

mensiuni care legau China de India și golful Persic, erau manevrate de douăzeci de rame masive, fiecare acționată de treizeci de oameni! Acești giganti ai mărilor puteau lua la bord un echipaj de o mie de mateloți și se deplasau în ritmul cîntecului vislașilor. Joncile de luptă erau însă echipate cu roți cu palete. Formula oferea avantajul protejării oamenilor, care le acționau din interior. Față de navele cu vele, cele cu „motor uman” posedau avantaje considerabile ca: maniabilitate sporită și puțința de a naviga fără ajutorul vîntului, ceea ce și explică succesul galerelor, lungă perioadă de timp în care au fost folosite și lărga lor răspîndire în bazinele tuturor „Mediterraneilor” din lume. Galerele romane sau marile pirogi de război din Tahiti ori Hawai erau, la vremea lor, adevărate campioane de viteză, iar platformele cu care erau dotate reprezentau suprafețe stabile ideale pentru mînuirea armelor.

Spre sfîrșitul antichității grecii și romanii au ridicat arta construcției navelor la o adevărată perfecțiune. În anul 225 î.e.n. Ptolemeu Filopator a construit o galere gigantică cu o lungime de 140 m., acționată de 4 000 vislași, cu un echipaj de 400 de oameni și apărată de 3 000 de soldați! Hieron din Siracuza a ordonat și el construirea unei galere uriașe. Lucrată după planurile lui Archias din Corint, ea avea trei punți suprapuse, cabine de lux, un gimnaziu și chiar o grădină. Galerele nu erau în toate cazurile lente în navigație ci, dimpotrivă, se pare că înaintau într-un ritm nervos, sacadat, imprimat de sunetul tobelor din cala vislașilor. De asemenea, se pare că părțile lor componente erau prefabricate și apoi asamblate în numai 2—3 zile. Mai greu de imaginat este traiul la bord. Căci expresia „motor uman” ascunde îndărățul ei un sens redutabil, sugerat în mod firesc de ideea că dintr-un motor s-a încercat dintotdeauna să se scoată maximum de randament.

„simțul timpului” posedat de porumbei plasind un număr de păsări într-un mediu luminat cu o lumină artificială absolut asemănătoare cu aceea a zilei și făcînd ca această falsă zi să înceapă cu șase ore mai devreme decât cea reală. Dacă porumbeii își reglează intrădevăr zborul după Soare — și-au spus organizatorii experiențelor — păsările condiționate vor trebui să se îndrepte într-o direcție diferită de aceea care i-ar fi dus direct la porumbar.

Și, realmente, porumbeii condiționați au luat altă direcție. Noțiunea de timp le fusese, cum am văzut, artificial întîrziată cu un sfert de zi și ei au deviat exact cu sfertul distanței indicate de busolă, de la drumul spre porumbar.

Experiențele au confirmat, cu alte cuvinte, că Soarele este un izvor de indicii pentru direcția de zbor, dar ele n-au lămurit totuși toate aspectele problemei. Cînd, de pildă, porumbeii condiționați și alții „normali” sint lansați în timp ce cerul e acoperit de nori, amîndouă grupurile găsesc direcția exactă spre casă. Incît s-ar părea că, atunci cînd Soarele e invizibil, păsările utilizează alt sistem de navigație ce nu depinde nici de Soare, nici de simțul lor înmăscut al timpului.

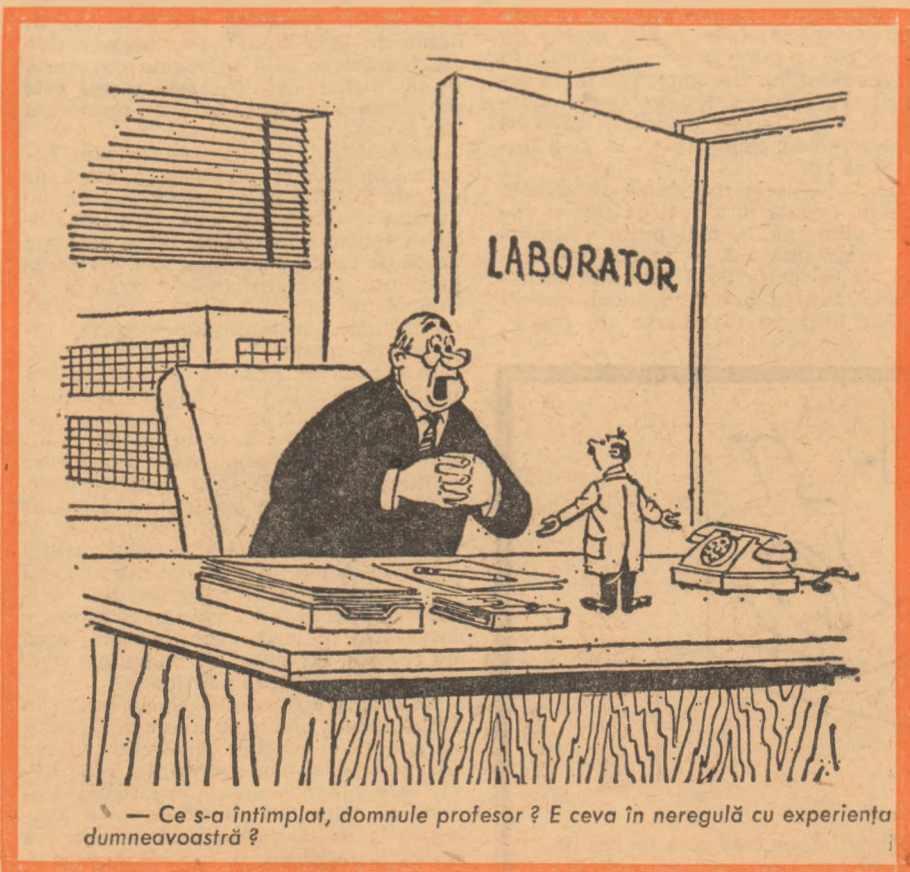
Cum se orientează totuși grațioasele păsări? Deocamdată, specialiștii nu pot da un răspuns cert. Lansînd porumbeii deasupra unor teritorii necunoscute de ei, s-a putut obține numai confirmarea faptului că punctele de reper cunoscute de păsări nu sint principalele lor mijloace de orientare. Cu toate acestea, ele sint de îndiscutabil folos în ultima parte a zborului spre porumbar, întrucît pare exclus că porumbeii s-ar putea orienta după stele sau planete. Unele păsări migratoare au arătat că pot găsi direcția necesară și zburînd noaptea, dar porumbeii călători utilizează, în mod absolut sigur, alt sistem. În cadrul acestui sistem, Soarele pare a avea rolul, util dar nu indispensabil, de instrument de consultare asupra navigației.

GEOLOGIE

Ultimul twist al lui Tethys

În actuala-i înfățișare, globul pămîntesc e încins de un briu de munți și de mări care despart continentele nordice de cele sudice: munții Atlas și Pirinei, Alpi și Caucaz, Hindukus și Himalaia, mările Mediterana, Neagră, Caspică, cele din preajma arhipelagului Malayeziei. După părerea unor specialiști, această cingătoare ar fi o rămășiță a unui vechi sistem de bazine intracontinentale, cunoscut sub numele de marea Tethys. Alții, printre care acad. A. Peive, directorul Institutului de geologie al Academiei de Științe a U.R.S.S. și prof. P. C. Silvester-Bradley (Anglia), socot că Tethys n-a fost numai o salbă de bazine de apă, ci un ocean ce se întindea între două mase continentale: Lavrasia în nord și Gondwana în sud.

Ipoteza existenței oceanului Tethys este deci strîns legată de o altă ipoteză, aceea a împărțirii uscatului în două mari blocuri din care, cu timpul, s-au

— Ce s-a întîmplat, domnule profesor? E ceva în neregulă cu experiența dumneavoastră?

TEME DE SEZON

Pneumopatiile virotice

Era antibioticelor a modificat foarte mult patologia pneumopatiilor. Antibioticele au influențat în sens favorabil evoluția lor, încât azi se întâlnesc mai rar „pneumonii clasice” grave, în schimb s-au înmulțit cele de origine virotică. Cum spunea un specialist, ai impresia că natura nu se dă ușor bătută; dacă am reușit să înfrângem în mare măsură bacteriile, natura ne-a obligat să suportăm mai multe viroze. Trebuie să recunoaștem, însă, că virozele sînt mai puțin agresive și dau complicații mult mai ușoare și mai rare.

Dintre pneumopatiile virotice, cea mai frecventă este pneumopatia atipică primară virotică. Boala a sezonului rece, ea începe progresiv cu mici frisoane, curbură, dureri de cap, astenie pronunțată, temperatură moderată, tuse seacă și chinuitoare, deci fenomene asemănătoare unei stări gripale. Diagnosticul nu se poate pune decât cu examen radiologic sau prin analize de laborator. Boala durează câteva zile, temperatura scade, dar tusea și astenia persistă. Imaginea radiologică se menține, de asemenea, timp de 2-4 săptămîni.

Agentul este un virus rezistent la sulfamide, penicilină și streptomycină și oarecum sensibil, în aplicarea precoce, la antibioticele cu spectru larg, (aureomicină, tetracilină, cloramfenicol etc.) În rest, tratamentul este simptomatic. Contra tusei obositoare pot fi date preparate cu codeină (Codonal 1-3 cpr./zi N. R.) Expectoratia va fi ușurată prin infuzii de tei. Impotriva febrei mari și curburii se vor aplica comprese toracice alcoolizate, piramidon (2-3 cpr./zi) sau fricțiuni cu oțet aromatic. Astenia va fi combătută prin cofeină sau cafea neagră, vitamină C în doze mari, complex B.

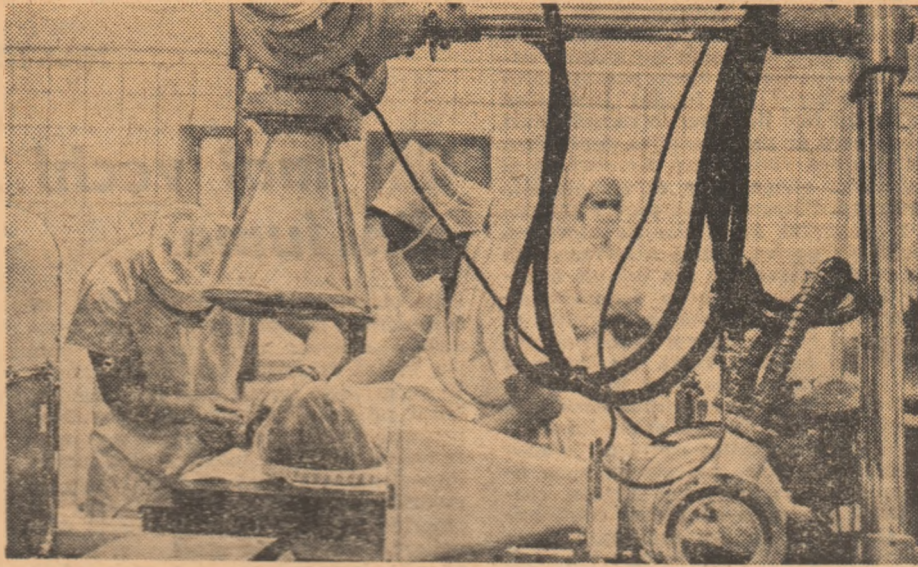
Pneumopatiile virotice secundare sînt afecțiuni inflamatoare pulmonare, datorate virusurilor unor boli infecțioase cunoscute și apărînd de obicei în cursul bolilor respective ca manifestări secundare. Astfel, gripa virotică poate produce în cursul ei pneumopatii prin virus gripal. Virusul rujeolei poate produce în afară de pojar, infiltrate pneumonice. La fel, se pot ivi infiltrate virale pulmonare în tusa convulsivă, parotidită epidemică, psittacoza (viroza cu sursa la papagali), ornitoza (sursa la porumbei) etc.

Tratamentul pneumopatiilor virotice secundare este același cu al bolii de bază. Indicațiile de terapie simptomatică date la pneumopatia primară sînt desigur valabile și aici.

O mențiune specială asupra virozelor pulmonare la copii. Copiii se îmbolnăvesc mult mai des de viroze pulmonare care pot fi și mai grave, mai ales la sugari și copii mici. Pneumopatiile virotice la copii sînt cu atât mai grave, cu cît copilul este de vîrstă mai fragedă. Starea imunobiologică deficitară a sugarului și copilului mic, afectarea concomitentă a sistemului nervos sau a tubului digestiv explică gravitatea virozelor respiratorii la copiii mici.

Profilaxia pneumopatiilor virotice, ca și a virozelor în general este încă în studiu. Unele vaccinuri (în special vaccinul antigripal), interferonul și unele substanțe antivirale ca adantanaminele lasă să se întrevadă de pe acum progrese apropiate în acest domeniu.

Dr. R. Irinov

Institutul de neurochirurgie din Moscova. Un grup de medici studiază mecanismele care stau la baza activității nervoase

CUM NE HRĂNIM

Vitamine —
in sucuri
și pireuri de fructe

O sursă importantă de vitamine în alimentația copilului o constituie fructele. La început ele trebuie date sub formă de sucuri intrucît, tubul digestiv al copilului nu suportă celuloza pe care o conțin fructele. Administrarea vitaminelor sub formă de sucuri de fructe la copilul sănătos, și bine dezvoltat începe de la vîrsta de 3 luni. Copiilor alimentați artificial care primesc numai hrană fiartă li se poate da suc de fructe chiar înainte de 3 luni, adică de la 2-2½ luni.

Trebuie să subliniem de la început că nu toate fructele se pot da copiilor mici. Se pot folosi cu succes destul de multe dintre ele, dar alegerea și folosirea lor trebuie bine cunoscută. La copiii sub 2 ani se evită fructele dulci care, fermentînd ușor, pot provoca diaree sau chiar vărsături, (pepeneii galbeni și verzi, prunele, dudule, caisele etc.). Unele fructe se dau numai în amestec cu altele. Cireșele, strugurii și perele, fructe dulci care produc fermentații, amestecate cu fructe acre nu dau accidente, totuși nu se vor da la sugari.

Iată cîteva fructe folosite pe scară destul de largă în alimentația copiilor sub un an.

Lămîile. foarte bogate în vitamina C, bogate în vitamina B și mai puțin bogate în provitamina A — se pot da copiilor foarte de timpuriu, chiar de la 3-4 săptămîni, dacă aceștia sînt alimentați artificial. Se folosesc la acidularea laptelui (10-15 pic. la 100 g), la ceai (se va pune zeama de lămîie în ceaiul cald, nu fierbinte) sau în amestec cu alte fructe și legume (mere, morcovi etc.). Se începe cu cîteva picături pe zi crescînd treptat pînă la 2-3 lingurițe pe zi.

Merele. — cele mai bune fiind cele ionatan, bogate în săruri de fier și potasiu, vitamină B, mai puțin vitamina C și provitamina A — se pot da începînd de la vîrsta de 3 luni sub formă de suc. Pentru a obține sucul merele se dau întii pe răzătoarea de fructe,

apoi se strecoară zeama. Pe măsură ce copilul crește, sucul de mere se înlocuiește cu pireu de mere (începînd de la 4-5 luni). Pireul o dată obținut se dă ca atare, nu se mai stoarce zeama.

Perele, conținînd cam aceleași vitamine și săruri ca și merele, nu se dau simple, copiii mici putînd face dispepsie. Pentru bogăția lor în săruri de potasiu, calciu, fosfor etc. se dau totuși în amestec cu alte fructe. Se recomandă perele pergamute.

Strugurii nu se dau decât în amestecuri și după vîrsta de 6 luni. Sînt bogăți în vitamina C și provitamina A. Conțin însă multe săruri de potasiu și fosfor. Sucul de struguri se poate amesteca cu suc de mere pere și lămîie. Se poate da și cu pireul altor fructe.

Dr. Z. A. Barski

LA ÎNTREBĂRILE
CITITORILOREste nocivă
marijuana ?

VICTORIA DAMĂȘESCU din Ploiești a văzut la „Teleenciclopedie” un reportaj care prezenta tineri americani și sud-americani organizați în adevărate cluburi de fumători de marijuana. Intrucît „e la liber” — ne întrebăm cititorii — poate fi considerată marijuana un stupefiant analog opiumului sau morfinei ?

Marijuana (se citește: marihuana) este un preparat brut din flori, frunze, semințe și tulpini de plante femele ale iutei indiene *Cannabis sativa*, preparat care se poate și mesteca, dar care în majoritatea cazurilor este introdus în organism prin fumat. Produsele active ale plantei se află în rășina excretată de plantele femele. Această rășină este preparată apoi pentru a fi mestecată sau fumată.

Administrată în țigarete, ce sînt fumate, marijuana provoacă o stare de euforie însoțită de o creștere a ritmului cardiac (tahicardie), dar fără modificarea tensiunii arteriale, dă o senzație acută de foame (bulimie), fără creșterea glicemiei, și e urmată de o stare de somnolență, de alterarea funcțiilor intelectuale, instabilitate motorie, indiferență, apatie.

În secolul al XIX-lea, marijuana era utilizată în S.U.A. în scopuri terapeutice, dar, la fel ca și în cazul opiumului și al morfinei, a început să fie folosită și ca stupefiant. Această utilizare a rămas totuși limitată pînă în 1960, cînd o adevărată „modă” a introdus marijuana pînă și în universități și chiar în licee, făcînd adevărate ravagii în rîndul tineretului. O recentă anchetă în universitățile și colegiile din regiunea Boston (S.U.A.) a arătat că aproape totalitatea minorilor consumaseră, dacă nu regulat, cel puțin de cîteva ori pînă atunci, preparate de marijuana.

În ce privește controversele iscate în jurul acestei plante, și în ciuda faptului că adepții ei pretind că efectele dispar foarte repede, mai repede de pildă decît cele ale alcoolului, marijuana trebuie considerată ca un drog cu o toxicitate la fel de periculoasă ca și aceea a morfinei.

Medicus

esculap
esculap esculap
esculap esculap escula
lap esculap esculap es
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap escu
ap esculap esculap esculap e
sculap esculap esculap escula
lap esculap esculap esculap e

Poșta medicului

L. MUNTEANU — București: Zona zoster este o viroză care dă o imunitate durabilă. Nevralgia lombosciatică zosteriană este însă foarte rezistentă la virușici, durînd în unele cazuri 2-3 sau chiar mai multe luni. Prin urmare durerile care vă supără rămîn a fi puse tot pe seama virozel. Continuarea vitaminoterapiei (B₁, B₂) în doze mari, radioterapie antiinflamatoare pe segmentul durerii, iar ca medicație antalgică aspirina, piramidonul, fenilbutazona reprezintă terapia cea mai indicată.

LIMA — București: 1) Pentru a se pune diagnosticul de miastenienă Addisoniană sînt necesare probe speciale dinamometrice ergografice și examene de laborator specifice (stimularea cu ACTH, examenul 17-cetosteroidilor și 17-hidroxicorticoidilor, eozinopenia provocată etc.). 2) Sînt, probabil, varicozități cauzate de purtarea jartierelor. Evitați deci orice compresii locale. 3) Dacă nu suportați nici berea, renunțați la orice băutură alcoolică. 4) Această hipersecreție produsă de glandele vulvare, cervicouterine, salpingiene și de mucoasa vaginală nu are o semnificație patologică, ci se datorește de obicei unei stări de excitație nervoasă, emoții sau distonii neurovegetative. Un sedativ nervos (1 comprimat de Bromoval sau Napoton cu 1/2 oră înainte de momentul oportun) o va reduce simțitor. 5) Hirsutismul poate fi și consecința unor fenomene de premenopauză sau a consumării în doze mari de hormoni anabolizanți (Madiol, Steranabol etc.). Soluția radicală este diatermocoagularea cu un ac fin la papila perilor, efectuată de un specialist.

VOTIHCIN NEMIP — Tulcea: 1) Impotriva încărunțirii premature (canție) aplicați patru seri la rînd pe păr și pe pielea capului suspensia: Rp. Amoniu clorurat, plumb acetic, sulf precipitat câte 8 g, glicerină și alcool cite 50 g, apă distilată 360 ml. A cincea zi, spălarea capului cu săpun. Operația se repetă în cele patru zile următoare și din nou spălare cu săpun. Apoi, la începutul fiecărei luni, 3 zile la rînd, aceeași aplicație urmată de spălare. În zilele de aplicație se va lua un desensibilizant intern, de pildă Magnosulfit granulat 4 lungurițe/zi. În caz de intoleranță se va opri aplicarea! Simultan veți lua Romavit pe gură 6 cpr./zi în cure de 4 săptămîni. 2) Somnul uman se caracterizează printr-o totală relaxare musculară. Relaxarea mușchilor faringieni și ai părții posterioare a cerului gurii face ca în somn aerul care circulă în cursul mișcărilor respiratorii să pună în vibrație vălul palatin și omul să „sforăie” (alte cauze mai pot fi și astuparea cornetelor nazale, deviații de sept nazal etc.). Cum sforăitul apare numai în cursul unei respirații pe gură, obișnuiți-vă să dormiți cu gura închisă și nu vă culcați cu fața în sus. Evitați de asemenea alcoolul și alimentația abundentă înainte de culcare. Impotriva hipersomnienii, utilizați rațional cafelele negre și, eventual, Benzadrinul (1-2 cpr./zi). 3) Semnele probabile de graviditate sînt: întîrzierea menstruației peste data calendaristică știută, grețurile însoțite uneori de vărsături matinale sau în timpul mesei, de salivă abundentă, tendința de somnolență etc. Dar, cum spunea Hippocrat, niiodată prestigiul medicului nu este în mai mare pericol ca atunci cînd este nevoit să pună un diagnostic de sarcină incipientă...

UN CELIBATAR NECONVINS — Cimpina: Într-adevăr, v-ați găsit singur „leacul”: căsătoria! Și cum nu sînteți un celibatar „convins”, normalizînd fără temeri sau prejudecăți viața dv sexuală, vor dispărea și tulburările de inhibiție. Nu uitați însă că vremea trece...

N.D. — Avrig: Nu, nu există o condiționare reciprocă între hepatita cronică și spondiliia ankilopoietică. În ce privește calculii biliari, atîta timp cît nu vă cauzează colici sau fenomene de ocizie mecanică încercați dizolvarea lui printr-un tratament hidromineral și medical corespunzător.

(Continuare în pag. 11-a)

— Sînt de aceeași părere, domnule profesor! Și eu cred că e un caz de ulcer perforat.

ANGLIA

O dramă și o îmbrățișare careucid... Timpul

Domnul Daniel Buckney este, se pare, cel mai celebru mastru ceasornicar din Anglia. Deși nici un locuitor al Insulelor Britanice, inclusiv regina, nu s-ar putea lăuda că ar poseda măcar un singur ceas construit de iscusitul meșter. Cu toate acestea, toată Anglia își potrivește ceasurile după orologiul pe lângă care mister Buckney e numit su-praveghetor extraordinar. Orologiu cunoscut în întreaga lume sub numele de „Big-Ben” („Marele Ben”) și fixat în Turnul ce domină aripa Palatului Westminster în care se află Camera Comunelor.

Funcția d-lui Buckney este ereditară. El e reprezentantul celei de a cincea generații de supraveghetori și conservatori ai „Big-Ben”-ului, ceasornic construit acum peste o sută de ani de o firmă londoneză, la care strămoșii lui Buckney conduceau lucrările de reparații.

În noaptea de 17 spre 18 februarie 1968, Daniel Buckney a avut o misiune istorică. A dat cu o oră înainte giganticile limbi ale „Big-Ben”-ului. E adevărat că atât el, cât și tatăl său, mai făcuseră această operație începând din 1916, cu regularitate, o dată cu venirea primăverii. Dar înainte deplasarea acelor ceasornicului avea un caracter temporar și semnifica numai începutul așa numitei „ore de vară britanice”. Cum începea toamna, însă, acele „Marelui Ben” erau date iar cu o oră înapoi, și timpul se scurgea, ca de obicei, după ora Greenwich.

În memorabila noapte de februarie, Daniel Buckney a oficiat însă pentru ultima oară tradiționalul ritual. Camera Comunelor, care își ținea ședințele sub Turnul orologiului, luase hotărârea de a declara „ora de vară britanică” permanentă și a desființa ora Greenwich pe teritoriul Angliei. În Turnul orologiului era aprins un beculeț, Conform obiceiului, el trebuie să ardă în semn că Parlamentul lucrează. E stins numai atunci când Camera ia vacanță. „Aurens Greenwich”-ul, glumeau cu amărăciune în glas englezii, în timp ce-și potriveau ceasurile după „Big-Ben”, deși beculețul continua să licărească pe fundalul cerului nocturn al Londrei.

Dacă omenirea datorează Angliei ora Greenwich, în schimb Anglia rămâne îndatorată pentru „ora britanică de vară”... Germaniei. În 1916, în plin război mondial, Anglia începuse să ducă lipsă de combustibil. Spre a economisi importantul produs, guvernul a hotărât să treacă de la ora Greenwich la ora de vară și să utilizeze gratuit serviciile Soarelui care, e adevărat, nu încălzește mereu, dar lumina constiin-cios.

Englezii au primit desființarea orei Greenwich aproape tragic, cu lamentări și oftături. Ziarul „Daily Mail” a reprodus un citat, bine ales, dintr-o lucrare a celebrului iluminist american Horace Mann: „Ieri seara, între apusul și răsăritul soarelui s-a pierdut un ceas de aur, împodobit cu 60 de minute de briliante. Întrucât ceasul a dispărut pentru totdeauna, grabnica lui găsiere nu va fi răsplătită cu nici o recompensă”.

La rîndul lor, umoriștii s-au luat la întrecere în observații spirituale.

— Dar ce se va întâmpla cu ceaiul nostru de la ora 5? Doar n-o să-l fixăm

la 6 seara, în loc de obișnuitul „five o'clock”.

— Cine va suporta daunele pricinuite fabricii de ciocolată „Cadbaris”, care produce bomboane: „După opt seara”?

— Ce se va întâmpla cu fantomele din prologul lui „Macbeth”? Pînă acum se iveau exact la miezul nopții. Trebuie înștiințate ca de azi înainte să întirzie cu o oră.

— Dar Cenușăreasa, drăguța Cenușăreasă cu pantofi de aur? Și ea ar trebui anunțată că, prin hotărîrea Parlamentului, de acum înainte o să poată dansa la bal cu prințul ei din basme o oră în plus. Și ce bucurăoasă o să fie sărăcuța!

Cui i se supune vremea? Cîndva, în Insulele Britanice această întrebare nu era socotită hamletiană. În vremurile acelea nu exista nici „Big-Ben”-ul, iar

Faimosul „Big-Ben”

Palatul Westminster se descurca foarte bine și fără el.

Acum, numai în cele două palate regale: Buckingham și Windsor, sînt peste o mie de ceasuri cu valoare istorică. Printre ele: ceasul dăruit de Henric al VIII-lea Annei Boleyn și ceasul oferit de Ludovic al XVI-lea Mariei Antoaneta. Amîndouă sînt socotite bijuterii ale tezaurului coroanei și estimate fiecare la un milion de dolari. Și unul și celălalt au fost dăruite unor femei care și-au sfîrșit viața de mîna călăului. Una n-a vrut să se supună soțului, cealaltă Revoluției. Timpul trece, oamenii mor, dar ceasurile rămîn...

Ora Greenwich își trage obîrșia de la Observatorul construit în 1675 din ordinul regelui Carol al II-lea. Cromwell îi decapitase tatăl, iar el l-a decapitat pe Cromwell. Încît se poate spune că nu numai timpul zboară, ci și capetele.

În cei peste trei ani de cînd mă aflu în Anglia, am vizitat de multe ori Greenwichul, devenit de multă vreme o suburbie a Londrei. Am însoțit prin Muzeul național al marinei și prin Observatoriu mulți prieteni turiști. Am hoinărit cu copiii prin parcul Observatorului. Am băut bere în taverna „Amiral Nelson”. Am asistat la festivitatea de investitură cu titlul de cavalier

a temerarului marinar Francis Chichester. Am fost la mormîntul lui Ogoriov. Am umblat pe potecile străbătute odinioară de Marx...

A doua zi după ce Anglia a spus „Good bye” orei Greenwich, am vizitat iar Observatorul. În parc se simțea adierea primăverii timpurii. Era multă lume. Aveam impresia că eram pe peronul unei gări, pierdut în mulțimea de oameni care făceau cu mîna unui călător invizibil: timpul. La revedere! La revedere! Adio!

Acum mă aflu din nou la Greenwich. Iată atât de bine cunoscutul zid de cărămidă. Iată și orologiul încadrat de un oval negru. Numai tăblița de sub el e nouă. Ea avertizează că orologiul indică exclusiv ora Greenwich, care e cu un ceas în urma „orei de vară britanice”, adoptate definitiv. Cu toate că menționează, cu mîndrie fățișă, că ora Greenwich stă la baza sistemului internațional al fuselor orare. Iar ceva mai jos sînt trecute etaloanele de măsurare a lungimii: yardul, piciorul și țolul. Sînt turnate din aliaje speciale, care nu sînt influențate de temperatură. Dar și ele vor fi topite în creuzetul istoriei, căci nu e prea departe ziua cînd yarzii, picioarele și țolii se vor muta de la Greenwich la muzeu.

Orologiul de la Greenwich a fost instalat în zidul de cărămidă în 1851, în plină epocă victoriană. Atunci a fost deschisă la Londra „Marea expoziție”, care a dat Angliei dreptul de a se numi „atelierul lumii”. Autoritatea orologiului de la Greenwich n-avea limite. El domina „Big-Ben”-ul și orologiul Bursei regale. Cînd parlamentul a anunțat un concurs pentru proiectarea „Big-Ben”-ului, condiția principală și obligatorie a fost ca ceasornicele instituțiilor de stat să poată fi potrivite, de două ori în 24 de ore, după orologiul de la Greenwich, iar diferența de timp să nu fie mai mare de o secundă.

În 1767, astronomul regal John Flamsteed a publicat primul său „Almanah maritim”, pe care urmașii lui continuă să-l scoată și acum. Încă în vremurile acelea depărtate, trei din patru nave, indiferent sub ce pavilion navigau, aveau pe hărțile lor meridianul Greenwich; își coordonau toate acțiunile în funcție de el. În 1884, la conferința internațională de la Washington a avut loc încoronarea oficială a meridianului Greenwich. Evident, evenimentul nu s-a produs fără intrigi de palat. Irlandezii pretindeau că principalul meridian trebuie să treacă numai prin Dublin, iar francezii susțineau că el trebuia să se afle la 9 minute și 21 secunde vest de Paris (aceiași meridian Greenwich).

Alții propuneau locuri simbolice ca orașul sfînt Ierusalim sau marile piramide egiptene. Dar nici chipul lui Christos, nici misteriosul Sfinx nu s-au putut măsura cu leul britanic. Steaua lui strălucea sus pe firmament și după ea trebuiau să se orienteze navigatorii.

„Îmi desprind privirea de pe orologiul încadrat într-un oval negru și încep să o plimb pe zidul cenușiu de beton, pe care aleargă, ca un fir subțire, o linie de metal, lunecă pe pămînt, taie parcul Observatorului, Tamisa, Londra și pornește mai departe, incingînd ca un inel tot globul pămîntesc.

Deodată mă opresc încetînd. În fața zidului se află un băiat și o fată. Dînsa în emisfera estică, el în cea vestică. Virfurile pantofilor lor aproape ating firul de metal al meridianului, care înaintează printre maluri de beton. Și-au unit mîinile deasupra meridianului și s-au contopit deasupra-i într-un sărut. Dînsa, englezoaică înaltă, sveltă, cu picioarele drepte ca eucaliptul și păr lung, arămiu, fluturînd în adierea vîntului. El un indian cu ochii adînci și melancolic ca apele Gangelui, delicat ca o sculptură în os, mlădios ca o ramură de santal.

Privesc superba pereche, care a uitat parcă de tot ce se întîmplă pe lume și am sentimentul că și pentru mine au dispărut undeva în necunoscut orologiul, timpul, meridianul Greenwich și chiar globul pămîntesc pe care-l încinge ca un inel de logodnă.

Privesc superba pereche și am sentimentul că am dezlegat întîmplător un mister al Universului, că natura a binevoit să-mi facă confidențe...

M. Sturua

REPUBLICA AFRICA CENTRALĂ

Diamantul „Giselle”

Locuitorii din Bangui, capitala Republicii Africa Centrală, obișnuiesc să-și admire orașul, așezat la poalele unui masiv muntos, de la înălțime și mai ales în amurg, cînd razele ceva mai blînde ale soarelui îl cuprind într-o îmbrățișare molcomă. Vile albe construite într-un stil original se adăpostesc la umbra arborilor de mangrove, iar aerul e încărcat de parfumul delicat al violetelor și florilor de salcîm. Jos, în vale, unde dintr-o luxuriantă vegetație de culoarea smaragdului își ținește clădirea albă a hotelului „Safari”, își poartă apele, trecînd vijelios peste praguri, riul Oubangui. Se spune că acum 80 de ani, un funcționar colonial francez a privit de acolo, cuprins de admirație, ținutul din preajmă. După care a înființat, la poalele muntelui, un loc de popas pentru diligente pe drumul de la Brazzaville la Oubangui-Shari, punînd astfel bazele actualei capitale a Republicii Africa Centrală.

Așezată chiar în inima continentului, Republica Africa Centrală e lagată de restul lumii numai pe calea aerului. Țara nu are nici un kilometru de cale ferată, iar pînă nu demult nu avea nici șosele. Abia acum doi ani a început construirea unei șosele de 70 de km între Bangui și Damara.

Cînd te apropii de orașul Carno din vestul țării, centrul unui bogat ținut diamantifer, ești izbit de marea număr de prăvălioare. În acest oraș află o sumedenie de istorioare despre norocoși care s-au îmbogățit peste noapte și despre ghinionisti care au sfîrșit sub avalanșe de sterili în puțuri de explorare. Află de existența unui anonim oraș al căutătorilor de diamante, pierdut în junglă, în care nici un european n-a pus vreo dată piciorul...

În timpul dominației coloniale, numai companiile străine aveau dreptul să exploateze zăcămintele diamantifere. După dobîndirea independenței, însă, toți locuitorii republicii puteau face acest lucru. Dar tot atunci au dat năvală în R.A.C. mii de aventurieri și speculanți, care se declarau originari din Oubangui-Shari. Cutreierînd țara, ei cumpărau la prețuri derizorii diamante, spre a le vinde în străinătate de trei ori mai scump. În fața acestei situații, guvernul a luat măsuri împotriva celor ce risipeau această importantă bogăție națională, înființînd o Direcție care a preluat problema achiziționării și exportului de diamante.

Ca orice țară bogată în zăcămintele diamantifere, Republica Africa Centrală are „vedeta” ei: diamantul „Giselle” de 149 carate. Dar cea mai mare parte a pietrelor prețioase este exportată, aducînd țării mai bine de jumătate din valuta intrată.

B. Fiodorov

globul
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

ERNEST — Vaslui : 1) Cum glucidele se transformă în organism în lipide, consumarea mierei în exces este contraindicată în ateroscleroză. 2) Nu numai nucile, dar în general toate fructele oleaginoase, cu excepția arahidelor trebuie administrate cu oarecare rezervă. Dintre alimentele uzuale cu conținut mare de lipide și colesterol, cităm : carnea de porc, creierul, rinichiul, ficatul, momitele, peștele gras, gălbenușul de ou, laptele, untul, smântina, brinzeturile grase, untura. Dintre alimentele care dizolvă colesterolul : uleiul din germei de porumb. Ca medicamente : vitamină C, Asclerol, Heparină lipocalică. 3) Conținând o așa-zisă substanță fitoncidă (sulfura de alil) cu importante efecte antimicrobiene, usturoiul este nu numai un hipotensiv, dar și un bun anti-septic pulmonar. Rezultate remarcabile dă usturoiul și în combaterea viermilor intestinali (ascarizi). În acest scop, decoctul de usturoi se prepară punându-se la fiert o parte din usturoi la două părți apă ; se fierbe până scade la jumătate, se strecoară fierbinte, se îndulcește cu 1-2 linguri de zahăr și se bea cald. 4) Un tratament cu aerosoli de cloramfenicol și streptomycină credem că ar avea rezultate pozitive.

ANDREI NELU — Botoșani : Impotriva lipsei de pigment melanic (albinism), se obțin pigmentări temporare prin badijonări cu esență de bergamote, urmate de expuneri la raze ultraviolete. Rezultate promițătoare s-au obținut și prin administrare prelungită de acid paraamino-benzoic (produsul Romavit) cite 6 comprimate/zl. Incercați, de asemenea, produsul Meladinine (se eliberează cu prescripție medicală), comprimate și soluție. Se asociază tratamentul pe cale orală (3 cpr.zl) cu badijonarea zonelor depigmentate și expunerea apoi la raze ultraviolete, începând cu 30 secunde până la 2 minute.

V. BRATESCU — Tecuci : Sindromul Pickwick datorat unei obezități masive —

100-120 kg și mai mult chiar — are drept semn caracteristic o continuă stare de somnolență, care-l surprinde pe bolnav în orice poziție (ca pe flăcăul cel gras din „Memoriile d-lui Pickwick” de Dickens), din care poate fi trezit însă cu ușurință. Afecțiunea se vindecă prin reducerea greutateii corporale.

TURCANU MIHAI — Ploiești : 1) Vă puteți adresa personal în scris clinicilor neurologice din Moscova și Leningrad în problemele ce vă interesează. 2) Față de cererile crescînde, Gerovitalul H, se cam lasă într-adevăr... căutat prin farmaciile Capitalei ! 3) Impachetările sau băile de nămol nu se fac la domiciliu.

VLAD DIONISIE — Rîmnicu-Sărat : 1) Din păcate, nu există încă un medicament cu acțiune specifică în litiaza oxalică. Unele produse farmaceutice, ca Renogal, Reducto, Rowatinex-Rowe sau Cystenol au mai mult un rol profilactic. Doar în unele cazuri activînd diureza aceste medicamente pot determina eliminarea calculilor renali. 2) Timp de 15 zile pe lună vă recomandăm : citrat de magneziu, fosfat de magneziu și carbonat de magneziu, cite 33 g, o linguriță rasă după fiecare masă. Evitați apele alcaline și caleare. Impotriva oxalemiei (dacă există) s-a dovedit eficace și insulina. 3) Regimul alimentar : în general trebuie reduce, dacă nu chiar eliminate, alimentele care măresc oxalemia, ca : spanac, varză roșie, castraveți, prune, caise, cacao, cafea, fasole verde, mazare verde etc. De asemenea glucidele trebuie utilizate rațional în compoziția regimului alimentar. Alte alimente interzise : sfeclă, pătrunjel, măcriș, smochine, ciocolată, ceai, cacao, rom, coniac, țuică, vin vechi, muștar, oțet. Alimente permise : orice fel de carne fiartă sau friptă, pește, albuș de ou ; piersici, zmeură, cireșe, pcpene, lămii, portocale ; uleiuri vegetale ; derivate de lapte, ceaiuri de plante. 4) Ape minerale indicate : Răducăneni, Covasna, Olănești izvorul nr. 24. 5) Litiaza renală este compatibilă cu o activitate profesională normală, evitîndu-se însă eforturile fizice mari.

7
Cu 7 sticle goale...

predîndu-le la centrele de valorificare

IRVA

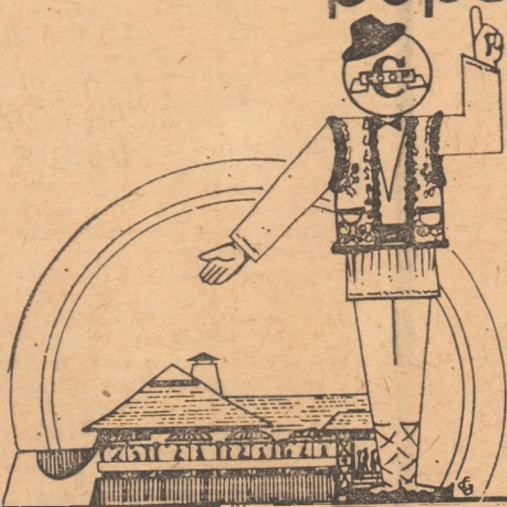
am cumpărat una plină!

ELEGANT ÎMBRĂCAT
cu CONFECȚIILE PRODUSE de
STEAUA ROȘIE SIBIU

Vizitînd
EREN '69

poposiți la

- GĂSITI ÎN PERMANENȚĂ
- SARMĂLE MUNTENEȘTI CU MAMĂLIGUȚĂ
  - MITITEI SPECIALI
  - CÎRNĂȚI DE CASĂ
  - CÎRNĂȚI PRAHOVA
  - PASTRAMĂ DE PORC ȘI DE VACĂ
  - VINUL CASEI
  - VIN NEGRU-SPECIALITĂȚI
  - TUICĂ BĂTRÎNĂ
  - BERE LA STICLĂ...

HANUL PRAHOVA
ORGANIZAT DE COOPERATIA DE CONSUM

- ȚESĂTURI IMPRIMATE
- PIJAMALE
- DIFTINĂ
- FINET
- INDIAN
- ENKA

și ȚESĂTURI VOPSITE ÎN FIR ȘI ÎN BUCATĂ PENTRU CĂMAȘI ȘI COSTUME PRODUSE DE ÎNȚEPRINDERILE TEXTILE

GALATI

ÎNȚEPRINDEREA DE INDUSTRIE LOCALĂ

BRAILA

Piața H. Botev, B'oc A2, Telefon 2990

Produce și livrează fără repartiție, pe bază de comandă, avînd asigurată materia primă, următoarele :

- Guri de ham, din fire sizal, ștreanguri, căpestre.
- Oțgon, orice diametru, frîngii rufe, șfoară tapiterie.
- Plăpumioare matlasate pentru copii, jachete cu bonete matlasate, garnituri din finet și din pichet pentru copii.
- Diferite confecții de vară, din indian, pentru copii.
- Roabe metalice cu roată de cauciuc masiv (val. sub 300 lei buc.).
- Dulapuri metalice pentru haine, acte și scule.
- Săpun de rufe de 45 și 60% grăsimi.
- Luminări galbene și albe.
- Luminări pentru nunți și botezuri.
- Jucării din lemn într-un bogat sortiment.
- Produse din masă plastică (sunătoare pentru copii, YO-YO, răstuțe, stropitoare, cuiere de perete pt. prosoape).
- Diverse alte produse din mase plastice la comanda beneficiarului.
- Paturi metalice, tip internat, valoare sub 300 lei.
- Agrafe și clipsuri pentru păr.

Spre Lună, cu mijloace proprii...

Secretul fericirii conjugale

— Aș minți dacă aș spune că sînt fericit în căsnicie. N-am nimerit-o, din păcate. Deși avem o locuință foarte bună și un venit acceptabil.

— De ce te miri? Nu bunăstarea materială aduce fericirea în viața de familie, ci încrederea reciprocă.

— Încredegea! Cînd iubești ești întotdeauna bănuitor. N-am dreptate?

— Poate. Doar că dragostea împărtășită nu dă motive de bănuială.

— Dar eu mă frămînt tocmai cînd bănuiesc că dragostea mea nu e împărtășită. Nu văd nici o scăpare din cercul ăsta vicios.

— Am spus: în soție trebuie să ai încredere. Vorbesc din proprie experiență. Sîntem căsătoriți de șaptesprezece ani și la baza fericirii noastre conjugale a stat întotdeauna o desăvîrșită încredere reciprocă.

— Te invidiez. Dar spune-mi, te rog... Dacă, de exemplu, vii acasă și nu-ți găsești nevasta, ba, mai mult, dumneaei se întoarce pe la două noaptea, n-ai nimic de spus?

— Nu, evident. Nici n-o întreb unde a fost. Întrebarea ar fi un semn de suspiciune, or eu ți-am spus că am încredere în ea. Dacă mă iubește o să fie totdeauna corectă, nu-i așa? Încît, dacă nu-mi povestește nimic, n-o întreb. Poate că n-are chef...

— Deci mă sfătuiești să fac la fel?

— Da. Sînt ferm convins că așa trebuie să faci. Îți închipui că dacă, să zicem, te-a înșelat, ți-ar mărturisi adevărul? Fii ferm convins că te iubește și cu asta basta. Întrebările, bănuiala, gelozia nu fac decît să destrame dragostea.

— Din toate astea înțeleg că soția dumitale nu vine niciodată tîrziu, ba poate nici nu iese singură.

— Ba nu. S-a întîmplat de mai multe ori să vină acasă pe la două noaptea și încă foarte bine dispusă.

— Și n-ai întrebato-o pe unde a umblat?

— Evident că nu! Am fost convins că o să-mi spună a doua zi dimineată.

— Și ce ți-a povestit?

— Nimic. Am înțeles că nu mi-a spus nimic pentru că a socotit că nu mă interesa. Puteam să-mi închipui, de pildă, că a fost la nunta de argint a părinților ei. Eu m-am gîndit însă mai ales la ce bine e cînd iubești și ești iubit. Ce plăcut e să ai încredere în ființa iubită! Știi, eu nu mă cert niciodată cu nevastă-mea.

— Hm... O iubești atît de mult?

— Enorm! Dar și dînsa pe mine. Uite, de exemplu, anul trecut a venit într-o zi cu un ochi învințit și cu pete de sînge pe mîini. Îmi închipui că dumneata ai fi asaltat-o cu întrebări, nu-i așa?

— Te cred!

— Prostii! Mi-am zis că o să-mi po-

vestească, dacă o să vrea.

— Și ți-a povestit?

— Nu. S-a spălat și s-a dus în bucătărie să prepare cina.

— Bine, dar ce ți-ai închipuit că s-a întîmplat?

— De ce trebuia neapărat să-mi închipui ceva? Îmi ajunge că sînt convins că mă iubește. Asta-i principalul. Fără această convingere nu există fericire conjugală.

— Eu mi-aș fi închipuit că s-a bătut cu amantul ei și că l-a ucis.

— Cu atît mai bine. Dacă l-a ucis, înseamnă că de acum încolo totul va fi bine.

— Ai nervi de oțel.

— Nu. Sînt un om calm, asta-i tot. Convingerea că dragostea mea e împărtășită e mai presus de orice. Dar să-ți mai povestesc un caz. Într-o zi, sînt vreo cinci ani de atunci, vin acasă și nevastă-mea nicăieri. Trece o zi, două, o săptămînă, o lună, nici o veste. Ai fi alergat la miliție, nu-i așa?

— Bineînțeles! Dar dumneata?

— Eu mi-am spus: se vede că are

niscal treburi. Altceva ce-ar putea-o reține? Și am avut dreptate. După mai multe luni, opt sau nouă, nu mai știu, m-am pomenit cu ea acasă. M-a sărutat pe frunte, apoi a făcut baie copilului pe care l-a adus cu ea și s-a dus la bucătărie să prepare cina.

— Și dumneata? N-ai spus nici pis?

— Sigur că nu! Mi-am zis că o să-mi povestească chiar ea, dacă o să creadă de cuviință. De ce s-o descos, dacă sînt convins că mă iubește?

— Și ce ți-a povestit?

— A, nimic. Atunci mi-am spus că probabil n-are nimic interesant de povestit.

— Eu îți mărturisesc cu toată sinceritatea că aș fi dat-o pe ușă afară! Aș fi dat foc casei!! M-aș fi spînzurat!!!

— Nu te înțeleg. Ești cam nervos, dragă! Oameni ca dumneata n-ar trebui să se însoare niciodată.

(Din „Krokodil“)

În fugă

Unii bărbați consideră că locul femeii este la bucătărie — după ce se întoarce de la slujbă.

Mulți automobiliști circulă de parcă ar avea în portbagaj nu numai un cauciuc, ci și o viață de rezervă.

Doctorul către pacient:

— Regimul d-tale alimentar e simplu: cum îți place o mîncare, trebuie să renunți la ea.

Curcubeu: panglica pe care și-o pune cerul după ce s-a spălat pe cap.

Moda minijupelor a luat proporții epidermice.

Richard Inimă-de-Leu: primul caz de transplant cardiac.

Viața este arta de a desena fără ștersături.

Copiii mici se murdăresc mereu. Noroc că sînt lavabili.

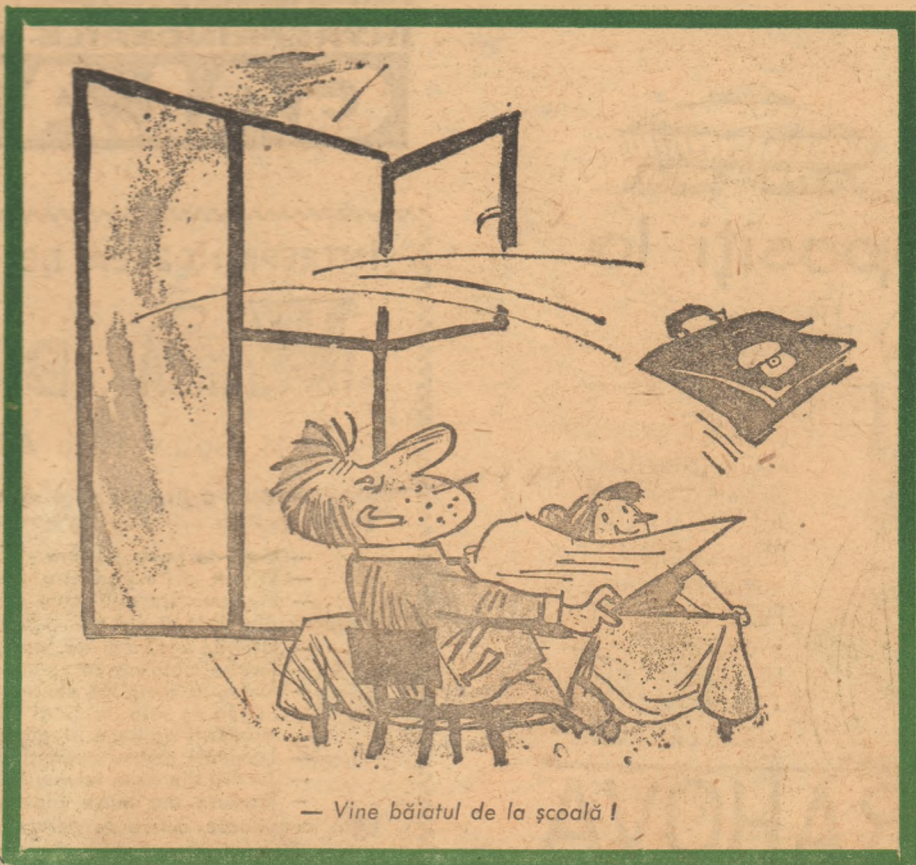
Orice minciună face două victime: cel care o crede și cel care o spune.

— Am încercat să-l cumîntesc pe băiatul meu cu tot felul de amenințări. Degeaba!

— Încearcă să aduci la îndeplinire o amenințare.

Vîrsta mijlocie: perioada care se scurge între clipa cînd au încetat grijile pentru copii și cea în care încep grijile pentru nepoți.

Cei mai mulți oameni trăiesc. Unii, însă, se mulțumesc să existe.

— Vine băiatul de la școală!

• UMOR •

Jr umor umor u,
r umor umor umor u,
umor umor umor umor u,
ior umor umor umor u,
umor umor umor umor u,
nor umor umor umor u,
r umor umor umor umor u,
mor umor umor umor umor u

— Uite, toți îl critică pe X, dar el a început să suridă. De ce?

— Pentru că i-a venit în minte pe cine să dea vina.

— Cum poți să te îmbeși în halul ăsta? În locul tău, mi-aș trage un glonte în cap!

— În locul... hîc!... locul meu, n-ai nimeri!

Sînt oameni care admit că pe lume există și lucruri mai importante decît banii. Dar își închipuie că și ele pot fi cumpărate.

V. Lavrov

— Ți-am mai spus o dată că Azor nu-i acasă!

O ușoară confuzie

Ieri m-am întîlnit cu Drapakova. Avea o jachetă nostimă, a la cămașă de forță, pantofi cioc de rață și poșetă gen urnă funerară. Mi-a șoptit grăbită că, în legătură cu răcirea relațiilor dintre Grips și Gopsovna, i-a strecurat lui Pimpampinski ideea că de acum încolo nimeni n-o s-o mai tolereze pe Lampakeviceva ca locuitoare a lui Zvainos, cu atît mai mult cu cît Palceak a reușit să strice reputația Jevakovăi acuzînd-o că gemenii ei ar fi ai lui Șepetinski și Tremag care, în treacăt fie spus, au rupt orice relații cu Koperceakova.

I-am răspuns că exagerează și încă destul de tare. Machupski a pățit-o și mai rău cu Buldojanka și totuși Spodîșkova l-a birfit pe Gripașevici într-un mod care a zdruncinat serios situația lui Pipski, făcîndu-l să rupă definitiv cu Kolkova și să se apropie de pîstruata Firsuleanka, care a fost secretara directorului lui Hopștov.

Drapakova mi-a răspuns pe un ton confidențial că principala vinovată e Grozenskaia, care a innebunit de-a binelea și se îmbracă într-o husă de canapea.

Abia atunci am înțeles că Drapakova mă lua drept Kolpikeviciova!

— Stimată tovarășă Drapakova! am încercat eu să pun lucrurile la punct și să-i spun cîteva de la obraz. În aceeași clipă, însă, interlocutoarea mea m-a fîntuit cu o privire atît de mirată, încît mi-am dat seama că ea nu era Drapakova, ci probabil Hociupikova!

Dar de fapt ăsta-i un amănunt fără importanță. A fost o conversație atît de plăcută...

(După „Literaturnaia Rossia“)